

Nr 137

Av herr Franzén och herr Larsson, Nils Theodor, *angående stöd åt fårskötseln på Gotland och Öland.*

(Lika lydande med motion nr 162 i Andra kammaren)

Stockholm den 24 januari 1958

Nils Franzén

Nils Theodor Larsson

Nr 138

Av fru Nilsson, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens växtskyddsanstalt.*

Jordgubbsodlingen är särskilt för vissa delar av vårt land av stor betydelse. Detta gäller exempelvis den småbrukande befolkningen i gränstrakterna mellan Skaraborgs, Värmlands och Örebro län, dvs. Finnerödja-Rudskoga-Nysundsområdet, där en intensiv jordgubbsodling upptogs redan under 1910—1920-talen. I detta område finns fortfarande cirka 700 jordgubbsodlare med en sammanlagd areal för jordgubbsodling av cirka 400 hektar. Medan andra liknande småbrukstrakter av vårt land starkt avfolkats, särskilt under det senaste decenniet, har detta område i stort sett kunnat bevara sitt befolkningsunderlag, vilket i stor utsträckning måste tillskrivas sysselsättningsmöjligheterna genom jordgubbsodlingen.

Under de senaste 10—15 åren har emellertid hektarskördarna av jordgubbar i nämnda område starkt minskats. Delvis kan detta bero på att skiftesbruk inte genomförts i området samt på för mångårig kultur på samma areal. Men den viktigaste orsaken är med all säkerhet att söka hos olika slags skadegörare, framför allt kvalster och nematoder. Kvalster kan med framgång bekämpas genom besprutningar, men nematoderna, av vilka flera arter är skadegörare på jordgubbskulturerna, kan än så länge inte effektivt och ekonomiskt fördelaktigt oskadliggöras genom kemiska preparat.

Det är angeläget, att ifrågavarande skadegörare effektivt kan bekämpas, så att jordgubbsodlingens lönsamhet åter kan bli tillfredsställande. Örebro

läns hushållningssällskaps trädgårdsnämnd har i detta syfte vidtagit åtgärder i syfte att bekämpa nematoderna, avseende inte endast det egna länet utan också de nämnda delarna av Skaraborgs och Värmlands län. Vid en påkostad varmvattenanläggning vid hushållningssällskapets trädgårdsförsök har revplantor av jordgubbar varmvattenbehandlats i syfte att få fram ett friskt moderplantmaterial, som kommer att ge upphov till ett friskt utplanteringsmaterial. Men lika viktigt är det, att friska, relativt nematodfria jordar finns disponibla för nyplantering med jordgubbsplanter. Därför påbörjades i fjol en kartering av nematodförekomsterna i Finnerödja-Rudskoga-Nysundsområdet.

Vid nämnda karteringar på förekomst av nematoder i såväl jordgubbsplanter som jord, där jordgubbar odlats eller odlas, har ett intimt samarbete ägt rum mellan statens växtskyddsanstalt och Örebro läns hushållningssällskaps trädgårdsnämnd. Det bör särskilt framhållas, att den avdelning av statens växtskyddsanstalt, som handlagt dessa ärenden, utfört de tidsödande undersökningarna på ett synnerligen förtjänstfullt sätt genom en speciellt nykonstruerad apparatur. Till följd av knappa statsanslag kan nu nämnda avdelning inte avlöna den personal, som erfordras för fortsättande och fullföljande av de viktiga undersökningarna. Det är emellertid angeläget, att förutsättningar skapas för undersökningarnas slutförande. Resultatet av undersökningarna måste sägas vara av största betydelse för jordgubbsodlingen inte enbart i Finnerödja-Rudskoga-Nysundsområdet utan också i andra sådana odlingsområden i vårt land, t. ex. Bergsjö.

Det belopp, som nu erfordras för ifrågavarande personalavlöning, beräknas till 10 000 kronor. Det synes därför motiverat, att statens växtskyddsanstalts avlöningsanslag uppräknas med 10 000 kronor att tagas i anspråk för detta ändamål.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen till Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1958/59 måtte anvisa ett förslagsanslag av 1 222 200 kronor, varav 10 000 kronor må användas för undersökningar rörande förekomst av nematoder i jordgubbsodlingar inom Finnerödja-Rudskoga-Nysundsområdet.

Stockholm den 24 januari 1958

Margret Nilsson